1 Ιανουαρίου 2014

Η μεταμόρφωση του χρόνου

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

α) Σε κάθε εποχή ο άνθρωπος επιθυμεί να μετρήσει, να ελέγξει και να προσδιορίσει την αξία του χρόνου αλλά και να υπερβεί, εάν είναι δυνατόν, τα όριά του.
Αυτό φαίνεται από τα μνημεία του παγκόσμιου πολιτισμού, καθώς και από διάφορες αντιλήψεις που διατυπώθηκαν γι’ αυτόν. Στους εξωβιβλικούς λαούς και τις κοσμικές θρησκείες αναπτύχθηκαν μυθολογικές απόψεις για την ιερότητα και την ανακύκληση του χρόνου. Έτσι προέκυψε η αντίληψη, ότι ο χρόνος ανακυκλώνεται. Η θέση αυτή είχε επικρατήσει και στην αρχαιοελληνική σκέψη.

β) Κατά την προχριστιανική περίοδο δημιουργήθηκαν διάφοροι εορταστικοί κύκλοι. Η πρώτη εκάστου μηνός, η πρώτη του έτους, οι ισημερίες, τα ηλιοστάσια ή διάφορα σημαντικά γεγονότα γίνονταν αφορμή εορτασμών. Στην Παλαιά Διαθήκη λ.χ. το Σάββατο συνδέθηκε με την έβδομη ημέρα της δημιουργίας και ως ημέρα καταπαύσεως του Θεού «από πάντων των έργων αυτού» προσέλαβε βαθύ εορταστικό συμβολισμό. Ο αριθμός επτά θεωρούμενος εντός του εβδομαδιαίου κύκλου, συμβολίζει την πληρότητα της δημιουργίας και συγχρόνως τον κοσμικό χρόνο της εβδομάδος.

γ) Όμως, η θρησκευτική τυποποίηση της αργίας του Σαββάτου καθώς και των άλλων εορτών τις απομάκρυνε από το ανθρωπιστικό τους περιεχόμενο. Έτσι ο λόγος του Θεού δια του προφήτου γίνεται επιτιμητικός: «Τα νουμηνίας και τα Σάββατα υμών μισεί η ψυχή μου... Μάθετε το καλό να κάνετε, τη δικαιοσύνη επιδιώξτε, τον καταπιεσμένο βοηθήστε» (Ησ. 1, 13 κ.ε.). Η Εκκλησία, μεταθέτοντας το κέντρο βάρους από το Σάββατο στην Κυριακή, η οποία είναι ταυτόχρονα η πρώτη και όγδοη ημέρα της εβδομάδος, διανοίγει το χώρο της χάριτος και της βασιλείας του Θεού. Η Κυριακή ως κατεξοχήν αναστάσιμη ημέρα γίνεται το εβδομαδιαίο Πάσχα.

δ) Για τους χριστιανούς οι μήνες, οι χρόνοι, οι αιώνες και οι χιλιετίες βρίσκονται στα χέρια του Κυρίου Παντοκράτορος. Εκείνος εξουσιάζει το χρόνο και ανάγει στην αιωνιότητα, αφού είναι άναρχος και αιώνιος. «Κατ' αρχάς συ, Κύριε την γην εθεμελίωσας και έργα των χειρών σου εισίν οι ουρανοί», διδάσκει η Γραφή και συνεχίζει: «Αυτοί θα εξαφανιστούν, ενώ εσύ θα παραμένεις. Τα πάντα θα παλιώσουν σαν ρούχο... Εσύ όμως παραμένεις ο ίδιος, τα χρόνια σου ποτέ δεν θα τελειώσουν» (Εβρ. 1, 10-12).

ε) Στο εορτολόγιο της Εκκλησίας με την καλλιέργεια της μνήμης προβάλλονται ως παρόντα όλα εκείνα τα σωστικά γεγονότα, που ο Θεός μετέρχεται εντός της ιστορίας για τη λύτρωση του ανθρώπου. Γέννηση του Χριστού, Περιτομή, Υπαπαντή, Βάπτιση, Μεταμόρφωση, Σταύρωση, Ανάσταση και Ανάληψη βιώνονται ως γεγονότα του παρόντος. Εορτάζεται ακόμη η μνήμη των φίλων του Θεού, των αγίων, των δικαίων, των προφητών, των αποστόλων, των μαρτύρων, των ιεραρχών, των ομολογητών, των οσίων, αλλά και των νεομαρτύρων πού ευαρέστησαν το Θεό και αγάπησαν τον συνάνθρωπο σε καιρούς χαλεπούς.

στ) Στην Εκκλησία φανερώνεται, τί έκαμε ο Θεός για το πλάσμα του, αλλά και τί μπορεί να επιτύχει ο άνθρωπος, όταν φωτίζεται από το Άγιο Πνεύμα και εμπνέεται από την αγάπη του Θεού. Οι χριστιανοί αν και εύχονται τα έτη να είναι πολλά, καλά και ειρηνικά, δεν θεωρούν το χρόνο ως υπέρτατο αγαθό. Τον θεωρούν ως

καιρό αγώνος και ασκήσεως πνευματικής, αφού προσεύχονται «τον υπόλοιπον χρόνον της ζωής τους να διέρχονται εν ειρήνη και μετανοία».

ζ) Στον παρόντα χρόνο προετοιμάζεται με τη συνεργία του Παρακλήτου η συμμετοχή στον Παράδεισο της θείας αγάπης. Όποιος καταθέτει τη ζωή του στα χέρια του Θεού και τηρεί τις εντολές του, δεν φοβάται το μέλλον. Εμπνέεται από την πίστη των προφητών, των αποστόλων και των αγίων του παρελθόντος, αγωνίζεται για τη βίωση της αγάπης στο παρόν και διατηρεί ζωντανή την ελπίδα μετοχής στη μέλλουσα βασιλεία και δόξα. Τότε μπορεί να απευθύνεται σε Εκείνον που είναι «το Α και το Ω, ο πρώτος και ο έσχατος, αρχή και τέλος», και να του λέγει: «Ναι έρχου Κύριε Ιησού» (Αποκ. 22,13).

Πηγή: makthes.gr